

Co je nového v okolí

Ústecké koupaliště – Ústí nad Orlicí se konečně dočkalo vhodného místa pro vodní radovánky. Koncem června bylo otevřeno nové koupaliště. Škoda jen, že po květnových vedrech se červenec moc nevyvedl a tak koupaliště první měsíc návštěvníkům moc neposloužilo.

Kozlovská rozhledna – Po Andrlově chlumu byla v okolí otevřena další rozhledna u turistické chaty Maxe Švabinského na Kozlově. Od září se tak nad Českou Třebovou otevřel pohled do blízkého i vzdálenějšího okolí. Na podzim byla rozhledna volně přístupná, protože ještě nebyl dokončen plot okolo vstupní části. Dnes je již vstup zabezpečen a tak si návštěvníci musí počkat na oficiální otevření na příští rok.

Vypuštěná přehrada v Pastvinách. Po mnoha letech byla kvůli údržbě hráze úplně vypuštěna Pastvinská přehrada. Nevšední pohled sem přilákal na podzim mnohem více lidí, než v létě koupání. S napouštěním se má začít v lednu příštího roku.

Nový zámecký okruh na Litomyšli – Pro letošní rok Památkový ústav Pardubice připravil druhý vycházkový okruh na zámku v Litomyšli. Ukazuje klasicistní interiéry tak, jak vypadaly koncem minulého století. Rekonstrukce byla provedena přesně podle dochovaných inventářů.

Pastviny – pohled na vypuštěnou přehradu před hrází

Sborové listy – zvláštní vydání . Pro účely pochodu Skobácké putování vydal Sbor pro záchranu hradu Lanšperka (c) 2000. Zpracovali: L.Kubišta a E.Biedermanová. Neprošlo jazykovou korekturou.

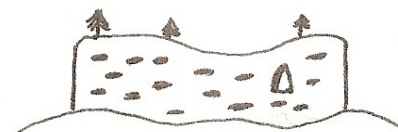

Sborové listy

Příložitostník Sboru pro záchranu hradu Lanšperka

prosinec 2000

pochodnické vydání č. 2

pivnice
**U SKOBÁCKÉ
skoby PUTOVÁNÍ**

Staronový pochod

Přišli jste na pochod, který se jmenuje Skobácké putování a letos se koná jeho první ročník. Asi se ptáte proč ty novoty, když jste se ve stejném termínu a posledních letech na stejném místě potkávali se stejnými organizátory. Tedy na vysvětlenou:

Od začátku devadesátých let se k Josefu Kátkému/Čertovi – tradičnímu organizátorovi pochodů Hledání brontosaura a Setkání v lesích - připojil Sbor pro záchranu hradu Lanšperka a Pivnice U Skoby. V posledních letech se ale představy organizátorů začaly rozcházet, a tak se zástupci Sboru pro záchranu hradu Lanšperka rozhodli ukončit s Čertem spolupráci.

Organizace pochodů jsme se ale nechtěli vzdát a to jednak proto, že jste nás o to žádali, vy, účastníci, a koneckonců i proto, že nás to baví. Zároveň však musíme uznat zásluhy Josefa Krátkého, díky kterému Brontosaurus i Setkání vznikly a přečkaly nejen konjunkturu v osmdesátých letech, ale i nelehké počátky let devadesátých. Abychom toto dilema vyřešili, rozhodli jsme se uspořádat nové pochody – Skobácké putování počátkem zimy a Hledání Stromoucha na jaře.

Doufáme, že naše rozhodnutí pochopíte a že se vám nové pochody budou líbit.

Eva Biedermanová a Libor Kubišta

Co se letos dělo na Lanšperku

Letošní rok byl pro Sbor pro záchranu hradu Lanšperka jedním z nejvýznamnějších. Pro hradní zříceninu byl v okresním rozpočtu schválen takový objem prostředků, že mohly být práce zadány firmě. Mohlo tak být přistoupeno k náročným pracem na koruně plášťové hradby. Obtížnost prací nespočívá jen v postavení lešení a nebezpečné práci ve výšce, kterou nelze jednoduše svěřit brigádníkům, ale také ve vysoké náročnosti na kvalitu práce. Na koruně zdíva je totiž hradba nejvíce porušená, líčové zdívo je z vnitřní strany vysypané a kameny z opuky se drolí již při pouhém dotyku.

Až po postavení lešení je vidět v jakém je stavu koruna zdí a teprve pak je možné pod dohledem památkářů určit technologii restaurace a to individuálně pro každý úsek zdíva.

Cílem letošního roku bylo kompletně dokončit jihozápadní roh plášťové hradby, kde již bylo vyspárováno vnitřní zdívo a zbývalo tak dokončit korunu a jen málo porušenou vnější část hradby. Tak byla také podepsána smlouva s firmou.

Firma v červenci postavila lešení a začala se spárováním zbývající části vnitřní stěny. Párkrát se pak ještě ukázala na hradě v srpnu, pak ale jako by se po ní zem slehla a nastoupila až v říjnu. Koruna, nejdůležitější úkol letoška byla do listopadu netknuta. Až v listopadu byla část koruny vyspravena novým kamenem. Na tomto úseku je však až moc vidět, jak se firma snažila spěchat, aby alespoň ještě něco stihla. Líč je opraven velkými kameny ve stylu plotu k milionářské vile, aniž by byl respektován charakter okolního zchovalého líčného zdíva. To, že existují nějaké linie zdíva, které je nutné zachovat je pro „odborníky“ zřejmě bezvýznamný

Hrad Lanšperk: Obnažené zdívo koruny – jihozápadní roh

detail. Kéž by se jednalo jen o povzdech památkářů – detailistů. Cizorodost nově dozděné části koruny je zřejmá každému na první pohled. Pravděpodobně nezbude, než příští rok tuto část vybourat a začít znovu.

Z celého nadšení nad schválenými finančními prostředky tak zbývá jen zklamání, že jsme naletěli. Firmě, pro kterou je důležité urvat zakázku bez ohledu na to, zda je jí schopná splnit nebo ne. Je to nepochopitelné zvláště v době, kdy si každý nařká, že není práce a jaká krize postihla české stavebnictví.

Letošek nás opět přesvědčil o tom, že jediná záruka kvalitně provedené práce je v nadšencích, kteří si ve svém volném čase rozmíchají maltu a přiloží ruku k dílu. Troufám si tvrdit, že taková práce je kvalitnější a také levnější. Za stejnou sumu vyplacenou firmě by mohlo během prázdnin 10 brigádníků za královských podmínek udělat několiknásobně více práce.

Naštěstí na hradě nepracovala jen firma. O prázdninovém pobytu členů Sboru byl přechodně zakonzervován provalený roh sklepní místnosti, ve kterém byla identifikována šachta teplovzdušného topení (provalený roh je nyní zazděn cihlovou zdí – pro odlišení nově provedeného prvku). Další práce se týkaly zabezpečení některých exponovaných částí zdíva před další devastací. Jedná se o části zdí, přes které vedly cestičky a aniž by návštěvníci tušili, šlapali po opracovaných ostěních. Nejúčinnějším nástrojem se ukázala zelená metoda – cestička byla zasypana a opatřena drnem, exponované místo pak bylo opatřeno šipkovým keřem. Pokud není v našich silách zdívo zabezpečit (což by v tomto případě znamenalo odkrytí a vyspárování zasypaného paláce), pak je nejlépe zdívo ukryt v zemi je mu nejlépe.

Kudy vedou trasy

Ústí nad Orlicí – město vzniklé ve 13. století. Tradice textilní výroby, která se datuje už od cechů tkalců (r. 1512) a soukeníků (r. 1517). Ústí je známé i svou hudební tradicí (J. Kocian) a lidovými betlémy. Mezi nejvýznamnější stavební památky patří barokní kostel Nanebevzetí P. Marie (1776), sbor jednoty bratrské z konce 18. století a Roškotovo divadlo (1936)

Horáková kaple – poutní místo s pramenem údajně zázračné léčivé vody a kaplí. Křižovatka turistických cest nad obcí Dolní Dobrouč.

Lanšperk – Zřícenina hradu z 13. stol., jež zpustl koncem 16. století. Nejvýznamnějšími držitelé hradu byli Zbraslavský klášter, Hrzánové z Harrasova, Kostkové z Postupic, Pernštejnové a Lichtenštejnové.

Letohrad – původně Supí hora, později Kyšperk. Barokní zámek (1685), kostel sv. Václava na náměstí (1680), barokní kaple sv. Jana Nepomuckého nad městem. Mezi významné rodáky patří Petr Jilemnický, pohřben je zde národní buditel F.Hek (F.L.Věk). Závod OEZ – výrobce jističů a pojistek

Pastviny – osada byla založena pastevci žampašského panství a poprvé se připomíná r. 1543. Pamětníci říkají, že původní údolí bylo velmi krásné a malebné. Přehrada byla postavena v letech 1932-1938 nákladem 44 mil. Kč. Hráz je zděná z kamenných kvádrů cementovou maltou, je vysoká 43 m a dlouhá 193 m. Jedná se o poslední zděnou hráz na našem území. Kameny byly na stavbu dopravovány z nedalekého lomu, který je dodnes patrný v horní části přehrady. Jezero je asi 7 km dlouhé, vodní plocha činí 110 ha a přehrada zadržuje 11 mil m³. Přehrada slouží k výrobě energie, regulaci toku Orlice a ochráně před povodněmi a dále k letní rekreaci. Přehrada je vypuštěná potřetí ve své historii a znovu se začne napouštět v lednu.